

Fact Sheet

POLITIKA RAZVOJA PODEŽELJA EU 2007–2013

Kazalo

Uvod	3
1. Razvoj ukrepov EU za razvoj podeželja do danes	4
2. Nova uredba o razvoju podeželja – strateški pristop	7
3. Ukrepi za razvoj podeželja	10
4. Uresničevanje politike	17
5. Finančna podpora EU za razvoj podeželja	18
6. Uporabni viri informacij	19
Priloga	20

Europe Direct je služba za pomoč pri iskanju odgovorov na vprašanja v zvezi z Evropsko unijo. Brezplačna telefonska številka*:
00 800 67 89 10 11

(* Nekateri operaterji mobilne telefonije ne dovoljujejo vzpostavitve zveze s števkami 00 800 ali pa te klice zaračunavajo.

Veliko dodatnih informacij o Evropski uniji je na voljo na internetu. Dostop je mogoč na strežniku Evropa (<http://europa.eu>). Kataloški podatki so navedeni na koncu te publikacije.

Luxembourg: Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti, 2006

ISBN 92-79-03704-8

© Evropske skupnosti, 2006
Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira

Kako do publikacij EU?

Publikacije Urada za publikacije, namenjene prodaji, so na voljo na strani EU Bookshop <http://bookshop.europa.eu/>, kjer jih lahko naročite pri izbrani prodajni enoti. Seznam prodajnih enot po vsem svetu lahko zahtevate tudi po faksu (352) 29 29-42758.

Uvod

Ker več kot polovica prebivalstva v 25 državah članicah Evropske unije (EU) živi na podeželskih območjih, ki pokrivajo 90% ozemlja, je razvoj podeželja zelo pomembno politično področje. Kmetovanje in gozdarstvo sta še vedno bistvena za rabo zemljišč in upravljanje z naravnimi viri na podeželskih območjih EU ter kot platforma za gospodarsko diverzifikacijo v podeželskih skupnostih.

Krepitev politike razvoja podeželja EU je postala splošna prednostna naloga EU. To je postalo jasno s sklepi zasedanja Evropskega sveta v Göteborgu junija 2001, v katerih je navedeno, da: „V zadnjih letih je evropska kmetijska politika manj poudarjala tržne mehanizme in se je prek ciljno usmerjenih ukrepov podpore bolj usmerila k zadovoljevanju vedno večjih zahtev splošne javnosti v zvezi z varnostjo živil, kakovostjo živil, diferenciacijo proizvodov, dobrim počutjem živali, okoljsko kakovostjo ter ohranjanjem narave in podeželja.“

Po temeljni reformi prvega stebra¹ skupne kmetijske politike (SKP) leta 2003 in 2004 je Svet za kmetijstvo septembra 2005 sprejel temeljno reformo politike razvoja podeželja za obdobje od 2007 do 2013² na podlagi predloga Komisije z dne 14. julija 2004³.

Na podlagi sklepov konference o razvoju podeželja v Salzburgu (novembra 2003) in strateških usmeritev zasedanj Evropskega sveta v Lizboni in Göteborgu, ki poudarjajo gospodarske, okoljske in socialne elemente trajnosti, so bili določeni naslednji trije glavni cilji politike razvoja podeželja za obdobje 2007–2013:

- povečanje konkurenčnosti kmetijskega sektorja;
- izboljšanje okolja in podeželja s podporo za upravljanje zemljišč;
- izboljšanje kakovosti življenja na podeželskih območjih in spodbujanje diverzifikacije gospodarskih dejavnosti.

Razen tega reforma vključuje pobudo Skupnosti Leader v prevladujoče programe za razvoj podeželja in je z vključitvijo razvoja podeželja v enoten okvir financiranja in programiranja pomemben korak k poenostavitvi.

¹ Zajema sisteme podpor SKP, povezane s trgovino, in neposredno pomoč za kmete.

² Uredba Sveta (ES) št. 1698/2005 z dne 20. septembra 2005 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP). UL L 277, 21.10.2005.

³ COM(2004)490 konč.: Predlog Komisije Uredbe Sveta o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP): 14.7.2004. http://europa.eu.int/eur-lex/en/com/pdf/2004/com2004_0490en01.pdf

1. Razvoj ukrepov EU za razvoj podeželja do danes

Politika razvoja podeželja EU se je razvijala kot del razvoja SKP, od politike, ki rešuje strukturne težave kmetijskega sektorja, do politike, ki obravnava več vlog kmetovanja v družbi in zlasti izzive v širšem podeželskem kontekstu.

a) Razvoj v preteklosti

Prvotno je bila osredotočena na podpiranje fizičnega kapitala (naložbe) na kmetiji in v naslednjem sektorju v verigi. Namen podpore predelavi in trženju je bil pomagati vključevanju živilske verige od proizvodnje do trženja ter prispevati k dodatnemu izboljšanju kmetijskih struktur in konkurenčnosti primarnega sektorja. Pozornost se je postopoma preusmerila k človeškemu kapitalu v obliki predčasnih upokojitev in poklicnega usposabljanja.

Prvi ozemeljski element je bil dodan v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja z imenovanjem območij z omejenimi možnostmi za upravičena do posebnih ukrepov. Cilj je bil ustaviti upad kmetijskih dejavnosti in množično izseljevanje s podeželja, ki sta ogrožala preživetje nekaterih podeželskih območij ter ohranjanje naravnega okolja in pokrajine. To se je pozneje razvilo v širši pristop povezovanja ukrepov za območja z omejenimi možnostmi z drugimi politikami s ciljem pomagati določenim regijam.

b) „Agenda 2000“

Do sredine devetdesetih let prejšnjega stoletja je imela EU veliko instrumentov za izpolnjevanje ciljev, kot so kmetijsko prestrukturiranje, ozemeljski/lokalni razvoj in vključevanje okoljskih vidikov. Z dogovorom o reformi v okviru Agende 2000⁴ je te ukrepe urejala glavna uredba o razvoju podeželja⁵. Ta ponuja 22 ukrepov in države članice izberejo med temi ukrepi tiste, ki najbolj ustrezajo potrebam njihovega podeželja. Te nato vključijo v svoje nacionalne ali regionalne programe. Prispevek EU k financiranju ukrepov je odvisen od ukrepa in zadevne regije.

Agenda 2000 je opredelila politiko razvoja podeželja kot drugi steber SKP, njen cilj pa je spremljati nadaljnjo reformo tržne politike (prvi steber). SKP je vedno bolj usmerjena k doseganju ustreznega ravnotežja med obema stebroma.

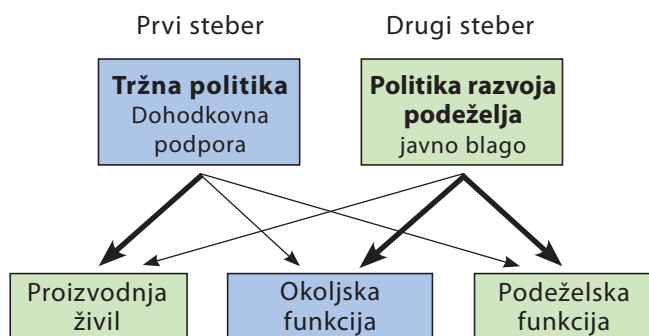
⁴ Sklop reform politik EU, vključno s kmetijstvom, o katerih so se na srečanju na vrhu dogovorili evropski voditelji vlad na zasedanju Evropskega sveta, ki je potekalo v Berlinu marca 1999, in določitev finančnih perspektiv za proračun EU za obdobje 2000–2006.

⁵ Uredba Sveta št. 1257/1999, 17.5.1999 (UL L 160, 26.6.1999).

c) Reforma SKP – junij 2003

Na dopolnjevanje dveh stebrov SKP se osredotoča nedavna reforma SKP, ki uvaja „nevezanost“, „navzkrižno skladnost“ in „modulacijo“ (npr. prenos skladov iz prvega v drugi steber) ter se začne izvajati leta 2005. Prvi steber se osredotoča na zagotavljanje osnovne dohodkovne podpore kmetom, ki imajo možnost proizvajati za potrebe trga, medtem ko drugi steber podpira kmetijstvo kot ponudnika javnega blaga na podlagi njegove okoljske in podeželske funkcije ter podeželska območja pri njihovem razvoju. Sporazum iz junija 2003 krepi politiko razvoja podeželja z uvedbo novih ukrepov (spodbujanje kakovosti in dobrega počutja živali ter pomoč za kmete pri izpolnjevanju novih standardov EU) in zagotovitev več denarja EU za razvoj podeželja z zmanjšanjem neposrednih plačil („modulacija“) za velike kmete.

Trajnostno kmetijstvo in podeželska območja

d) Konferenca v Salzburgu

Glavna področja, ki jih je treba obravnavati v prihodnji politiki razvoja podeželja, so bila združena v sklepih druge evropske konference o razvoju podeželja „Sejanje semen za prihodnost podeželja – oblikovanje politike, ki lahko uresniči naše ambicije“, ki je potekala v Salzburgu novembra 2003. Ta vključujejo:

- **kmetijstvo in gozdarstvo:** ta sektorja imata še vedno bistveno vlogo pri oblikovanju podeželske pokrajine in ohranjanju vitalnih podeželskih skupnosti. Javna podpora politike razvoja podeželja EU za olajšanje postopka kmetijskega prestrukturiranja, ki je trenutno v teku, trajnostnega razvoja podeželja ter uravnoteženega odnosa med podeželskimi in mestnimi območji je še vedno močno upravičena;
- **podeželski svet v širšem smislu:** razvoj podeželskih območij ne more več temeljiti le na kmetijstvu. Diverzifikacija v kmetijskem sektorju in zunaj njega je nujna za spodbujanje vitalnih in trajnostnih podeželskih skupnosti;
- **kakovost in varnost živil:** evropski državljani pripisujejo vedno večji pomen varnosti in kakovosti njihovih živil, dobremu počutju domačih živali in ohranjanju ter izboljšanju podeželskega okolja;
- **dostop do javnih storitev:** na mnogih podeželskih območjih slab dostop do javnih storitev, pomanjkanje nadomestnih možnosti zaposlovanja in starostna struktura znatno zmanjšujejo možnosti razvoja, zlasti v zvezi z možnostmi za ženske in mlade;

- **pokrivanje ozemlja EU:** politika razvoja podeželja se mora uporabljati na vseh podeželskih območjih razširjene EU, da lahko kmeti in drugi akterji na podeželju sprejmejo izzive postopka prestrukturiranja kmetijskega sektorja, ki je trenutno v teku, vplivov reforme SKP in spreminjajočega se vzorca trgovine s kmetijskimi proizvodi;
- **kohezija:** politika razvoja podeželja EU že pomembno prispeva h gospodarski in socialni koheziji, to pa je treba okrepiti v razširjeni EU;
- **sodelovanje zainteresiranih strani:** pri načrtovanju ukrepov za razvoj podeželja mora sodelovati veliko zainteresiranih strani z dejavnim zanimanjem za zagotavljanje trajnostnega gospodarskega, okoljskega in socialnega razvoja evropskih podeželskih območij. Prihodnja politika mora vključevati podporo EU za podeželska območja prek lokalnih partnerstev od spodaj navzgor na podlagi izkušenj pristopa Leader;
- **partnerstvo:** politiko je treba izvajati v partnerstvu med javnimi in zasebnimi organizacijami ter civilno družbo (v skladu z načelom subsidiarnosti);
- **poenostavitev:** znatna poenostavitev politike razvoja podeželja EU je potrebna in nujna. Uresničitev tega mora temeljiti na enem sistemu programiranja, financiranja in nadzora, prilagojenem potrebam razvoja podeželja.

e) Pregled politike 2007–2013: predlog uredbe – širša presoja vpliva

V okviru novih finančnih perspektiv za programsko obdobje 2007–2013 je Evropska komisija izvedla podrobno analizo politike razvoja podeželja, vključno z razširjeno presojo vpliva prihodnje politike razvoja podeželja. V razširjeni presoji vpliva je določila cilje prihodnje politike razvoja podeželja, primerjala možnosti politike in proučila rezultate posvetovanj zainteresiranih strani. V njej je povzela sklepe za politiko razvoja podeželja po letu 2006 ter razložila vsebino in mehanizme uresničevanja. Sklepne ugotovitve razširjene presoje vpliva se kažejo v novi uredbi o razvoju podeželja⁶.

⁶ SEC (2004) 931, Razširjena presoja vpliva, ki spremlja predlog uredbe Sveta o podpori za razvoj podeželja, in SEC (2005) 914, Posodobitev poročila presoje vpliva.

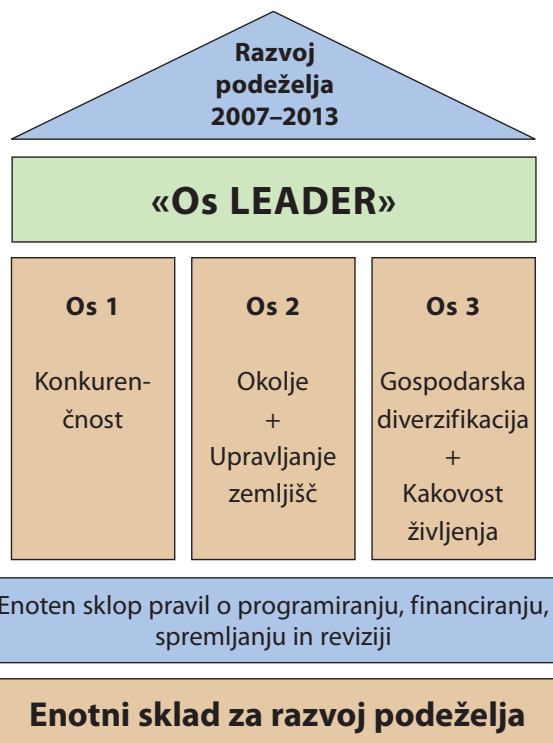
2. Nova uredba o razvoju podeželja – strateški pristop

Za novo politiko razvoja podeželja EU, kot je opisana v Uredbi Sveta (ES) št. 1698/2005, sta značilni „stalnost in spreminjanje“: še naprej zagotavlja več ukrepov, med katerimi lahko države članice izbirajo in za katere lahko dobijo finančno podporo Skupnosti iz celostnih programov za razvoj podeželja. Spreminja način razvijanja teh programov s podpiranjem strateške vsebine in trajnostnega razvoja podeželskih območij. Za ta namen se prihodnja politika razvoja podeželja osredotoča na tri skupno določene temeljne cilje politike:

- izboljšanje konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva,
- podpiranje upravljanja zemljišč in izboljšanje okolja ter
- izboljšanje kakovosti življenja in spodbujanje diverzifikacije gospodarskih dejavnosti.

Tematska os bo ustrezala vsakemu posameznemu temeljnemu cilju v programih za razvoj podeželja. Tri tematske osi dopolnjuje „metodološka“ os, namenjena pristopu LEADER (os LEADER). Za vsako os je potrebna minimalna finančna podpora, da se zagotovi splošno ravnotežje v programu (10% za os 1, 25% za os 2, 10% za os 3 in 5% za os Leader – 2,5% v novih državah članicah). Za vsako tematsko os je na voljo veliko vnaprej opredeljenih ukrepov za razvoj podeželja (glej tabelo 1), ki so najpomembnejše sestavine in med katerimi lahko države članice izberejo tiste, za katere menijo, da bodo ustvarili največjo dodano vrednost ob upoštevanju ciljev EU.

Ta pristop omogoča usmerjanje sofinanciranja EU za razvoj podeželja v skupno določene prednostne naloge EU za te tri osi politike, hkrati pa na ravni držav članic in regionalni ravni omogoča dovolj prožnosti za iskanje ravnotežja med sektorsko (kmetijsko prestrukturiranje) in ozemeljsko razsežnostjo (upravljanje zemljišč in socialno-ekonomski razvoj podeželskih območij).

Nova uredba je napredek pri vsebini politike in njenem uresničevanju. Različna pravila o programiranju, financiranju, poročanju in nadzoru (iz usmerjevalnega in jamstvenega sklada EKUS) v programskem obdobju 2000–2006 so povečala upravno breme držav članic in Komisije ter zmanjšala skladnost, preglednost in prepoznavnost politi-

ke razvoja podeželja. Obstoj enotnega sklada, Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), in enotnega sklopa pravil o programiranju, financiranju, poročanju ter nadzoru bo znatno poenostavil uresničevanje politike.

Strateške smernice Skupnosti

1. Izboljšanje konkurenčnosti kmetijskega in gozdarskega sektorja. Viri, namenjeni osi 1, morajo prispevati k močnemu in dinamičnemu evropskemu kmetijsko-živilskemu sektorju z osredotočenjem na prednostne naloge prenosa znanja, modernizacije, inovacij in kakovosti v živilski verigi ter prednostne sektorje za naložbe v fizični in človeški kapital.

2. Izboljšanje okolja in podeželja. Za varstvo in povečanje naravnih virov EU in krajine podeželskih območij, morajo viri, namenjeni osi 2, prispevati k trem prednostnim področjem na ravni EU: biotski raznovrstnosti in ohranjanju ter razvoju sistemov kmetovanja in gozdarstva visoke naravne vrednosti in tradicionalnih kmetijskih krajin, vodi in podnebnim spremembam.

3. Izboljšanje kakovosti življenja na podeželskih območjih in spodbujanje diverzifikacije. Viri, namenjeni osi 3, morajo prispevati h glavni prednostni nalogi ustvarjanja zaposlitvenih možnosti in pogojev za rast. Veliko ukrepov, ki so na voljo iz osi 3, je treba uporabljati zlasti za spodbujanje razvoja zmogljivosti, pridobivanja strokovnih znanj in organizacije za razvoj lokalne strategije ter tudi za pomoč pri zagotavljanju, da bodo podeželska območja ostala privlačna za prihodnje generacije. Pri pospeševanju usposabljanja, informiranja in podjetništva je treba upoštevati posebne potrebe žensk, mladih in starejših delavcev.

4. Razvoj lokalnih zmogljivosti za zaposlovanje in diverzifikacijo. Viri, namenjeni osi 4 (Leader), morajo prispevati k prednostnim nalogam osi 1 in 2 in zlasti osi 3 ter imeti tudi pomembno vlogo pri horizontalni prednostni nalogi izboljšanja upravljanja in sprostitev endogenega razvojnega potenciala podeželskih območij.

5. Prenašanje prednostnih nalog v programe. Pri svojih nacionalnih strategijah morajo države članice zagotoviti, da bodo sinergije med osmi in v njih čim večje ter da se preprečijo morebitna nasprotja. Lahko bodo tudi razmislile, kako upoštevati druge strategije na ravni EU, zlasti na področju okolja.

6. Dopolnjevanje med instrumenti Skupnosti. Spodbujati je treba sinergijo med strukturno, zaposlitveno in razvojno politiko podeželja. Države članice morajo zagotoviti dopolnjevanje in skladnost med ukrepi, ki naj bi se financirali iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, Kohezijskega sklada, Evropskega socialnega sklada, Evropskega sklada za ribištvo in EKSRP na danem ozemlju in danem področju dejavnosti. Glavna vodilna načela glede razmejitvene linije in koordinacijskih mehanizmov med ukrepi, ki jih podpirajo različni skladi, je treba opredeliti v nacionalnem strateškem referenčnem okviru (nacionalni strateški dokument o kohezijski politiki) in v nacionalnem strateškem načrtu za razvoj podeželja.

a) Nov sklad za razvoj podeželja

Nov sklad bo deloval po pravilih, prilagojenih večletnemu programiranju, ter uporabljal organizacijske strukture in postopke, kot so nacionalno akreditirane plačilne agencije in letno potrjevanje obračunov, s čimer imajo države članice večletne izkušnje in ki so pri tem dokazano uspešne. En sistem financiranja in programiranja za razvoj podeželja bo velika poenostavitev v primerjavi s sedanjimi razmerami. Racionaliziranje in poenostavitev pogojev za ukrepe za razvoj podeželja povečujeta prožnost njihovega izvajanja, prav tako tudi finančno programiranje na ravni osi (državam članicam omogoča enostavno prehajanje med ukrepi v okviru posamezne osi).

b) Strateške smernice Skupnosti za razvoj podeželja

Podlaga prihodnje politike razvoja podeželja je strateški pristop, ki opredeljuje prednostne naloge EU za razvoj podeželja. Februarja 2006 je Svet sprejel strateške smernice EU za razvoj podeželja⁷. Te zagotavljajo okvir na podlagi šestih strateških smernic Skupnosti, v skladu s katerimi države članice pripravijo svoje **nacionalne strateške načrte o razvoju podeželja**, ki bodo pomagali:

- določiti področja, na katerih je s pomočjo EU za razvoj podeželja ustvarjena največja dodana vrednost na ravni EU;
- ustvariti povezavo z glavnimi prednostnimi nalogami EU (Göteborg, Lizbona);
- zagotoviti usklajenost z drugimi politikami EU, zlasti na področju kohezije in okolja;
- spremljati izvajanje nove tržno usmerjene SKP in potrebne prestrukturiranja, ki ga bo prenesla v stare in nove države članice.

Za zagotovitev uravnotežene strategije bo potrebna minimalna finančna podpora za vsako tematsko os. Predlagani odstotki za minimalno finančno podporo, ti so 10 %, 25 % in 10 % za osi 1, 2 in 3, so zaščitni ukrep za zagotovitev, da vsak program izraža vsaj tri glavne cilje politike, vendar so odstotki določeni dovolj nizko, da imajo države članice ali regije visoko mejo prožnosti (55 % financiranja EU), da lahko poudarijo os politike, ki jo želijo glede na svoje razmere in potrebe. Za os Leader je rezerviranih najmanj 5 % (2,5 % za nove države članice) finančnih sredstev EU za vsak program. Izdatki za Leader veljajo za tri osi politike.

⁷ Sklep Sveta z dne 20. februarja 2006 o strateških smernicah Skupnosti za razvoj podeželja (UL L 55, 25.2.2006, str. 20).

3. Ukrepi za razvoj podeželja

Prihodnja politika bo oblikovana na podlagi treh tematskih osi. Za vsako os bo na voljo veliko ukrepov. V novi uredbi so bili pogoji, pod katerimi se lahko izvajajo ukrepi, racionalizirani in poenostavljeni.

Države članice vzpostavijo na nacionalni ali regionalni ravni svoje programe za razvoj podeželja, pri čemer izberejo tiste ukrepe, ki najbolje ustrezajo potrebam njihovih podeželskih območij, ter upoštevajo prednostne naloge in strategijo, izbrane v nacionalnih strateških načrtih za razvoj podeželja.

3.1 Ukrepi iz osi 1 (Izboljšanje konkurenčnosti kmetijskega in gozdarskega sektorja)

Medtem ko kmetijstvo vedno bolj izgublja svoj pomen kot prevladujoča dejavnost v vedno več podeželskih območjih, pa je še vedno precej pomembno za upravljanje ozemlja EU zaradi prispevanja k podeželskim gospodarstvom ter oskrbe s hrano ter javnim blagom in storitvami. Istočasno se je konkurenčnost v tem sektorju povečala zaradi vedno večje liberalizacije trgovine s kmetijskimi proizvodi. Za obvladovanje teh izzivov ostajata učinkovitost in konkurenčnost ključna cilja ob upoštevanju raznolikosti kmetijskih možnosti na različnih podeželskih območjih, zlasti v novih državah članicah, v katerih bodo na podeželskih območjih še naprej potekale daljnosežne strukturne spremembe. Konkurenčnost zahteva, da se

med vitalnostjo kmetij, varstvom okolja in socialno razsežnostjo razvoja podeželja najde ustrezno ravnotežje. Za izboljšanje konkurenčnosti bo naložbena pomoč za fizični kapital še naprej pomembna. Hkrati bodo vedno bolj pomembne naložbe v človeški in socialni kapital, ki bodo kmetijstvu in gozdarstvu omogočile, da ostaneta inovativen in dinamičen sektor, ki prispeva k rasti na podeželskih območjih.

Prizadevanje za konkurenčnost pomeni izboljšanje gospodarske storilnosti kmetijstva, na primer z zmanjšanjem proizvodnih stroškov, povečanjem gospodarske velikosti kmetijskih gospodarstev, spodbujanjem inovativnosti in večjo usmeritvijo k trgu. Pri povečevanju konkurenčnosti je treba izkoristiti tudi možnosti, ponujene prek diverzifikacije gospodarskih dejavnosti, ter se osredotočiti na kakovost in varnost živil, proizvode z dodano vrednostjo, ki jih zahtevajo potrošniki, vključno z neživilskimi proizvodi in proizvodnjo biomase, ter na čistejše in okolju prijaznejše proizvodne tehnike.

V tej osi so ukrepi razvrščeni v štiri skupine:

- človeški viri
- fizični kapital
- kakovost živil
- prehodni ukrepi za nove države članice

• Človeški viri: mladi kmetje, predčasna upokojitev, usposabljanje in informiranje, kmetijske svetovalne službe

Veliko ukrepov je usmerjenih k človeškim virom v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter k človeškim virom v zvezi z njima.

Poklicno usposabljanje in dejavnosti informiranja so na voljo odraslim osebam, ki se ukvarjajo s kmetijskimi, živilskimi in gozdarskimi vprašanji, da se zagotovi ustrezna raven tehničnega in gospodarskega strokovnega znanja ter izkušenj, ki zajemajo vprašanja kmetijske in gozdarske konkurenčnosti ter ciljev v zvezi z upravljanjem zemljišč in okoljskih ciljev.

Za *mlade kmete* (mlajše od 40 let) je zagotovljena podpora za olajšanje njihovega začetka delovanja in prestrukturiranja njihovih kmetij po začetku delovanja. Z novo uredbo bo podpora za začetek delovanja odvisna od oblikovanja poslovnega načrta, ki bo instrument za zagotavljanje razvoja dejavnosti novih kmetij.

Predčasna upokojitev zajema ponujanje finančnih pobud (letna plačila) starejšim kmetom in kmetijskim delavcem, da ti zapustijo kmetijo prej, kot je bilo načrtovano. Sproščena zemlja se lahko prenese na drugega kmeta, ki je sposoben izboljšati gospodarsko sposobnost kmetijskega gospodarstva, ali se dodeli za nekmetijsko rabo.

Podpora se lahko dodeli tudi za pomoč kmetom in lastnikom gozdov pri kritju stroškov, nastalih pri *uporabljanju svetovalnih storitev*, ki so namenjene izboljšanju splošnega delovanja njihovega gospodarstva. Končno, podpora bo na voljo tudi za *ustanavljanje služb za pomoč pri upravljanju kmetij*, sisteme za *zagotavljanje nadomeščanja na kmetiji in kmetijsko svetovanje* ter gozdarske svetovalne službe.

• Fizični potencial

EU zagotavlja podporo za *posodobitev kmetijskih gospodarstev*, ki je namenjena posodobitvi in izboljšanju splošnega delovanja kmetije z uvedbo novih tehnologij in inovacij, usmerjanju h kakovosti, ekološkimi proizvodom ter diverzifikacijo kmetijskih in nekmetijskih dejavnosti,

vključno z neživilskimi sektorji in energetskimi pridelki, ter izboljšanju stanja varstva okolja, varnosti pri delu, higijene in dobrega počutja živali. Namen naložb je lahko na primer posodobitev kmetijskih strojev in opreme, da se izpolni eden od teh ciljev. Podpora je na voljo tudi za *povečanje gospodarske vrednosti gozdov* z naložbami.

Izboljšave pri predelavi in trženju primarnih kmetijskih in gozdarskih proizvodov se lahko financirajo tudi iz ukrepa *dodajanja vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom*. Namen tega ukrepa je izboljšanje učinkovitosti sektorja predelave in trženja, spodbujanje kmetijske in gozdarske proizvodnje za obnovljivo energijo, uvedba novih tehnologij in inovacij, odpiranje novih tržnih možnosti za kmetijske in gozdarske proizvode, poudarjanje kakovosti, izboljšanje varstva okolja, varnosti pri delu, higijene in dobrega počutja živali. Z novo uredbo bo podpora osredotočena na mikropodjetja, mala in srednje velika podjetja⁸ ter druga podjetja do določene velikosti (do 750 delavcev), ker ta lažje dodajo vrednost lokalnim proizvodom in povečujejo lokalne možnosti rasti.

Podpora bo na voljo tudi za *sodelovanje pri razvoju novih proizvodov, proizvodnih postopkov in tehnologij* med kmeti, živilsko industrijo in industrijo predelave surovin ter drugimi udeleženci za zagotovitev, da lahko kmetijski in živilski sektor ter gozdarski sektor izkoristijo tržne možnosti z razširjenimi inovativnimi pristopi pri razvoju novih proizvodov, proizvodnih postopkov in tehnologij.

⁸ V smislu Priporočila Komisije 2003/361/ES (UL L 124, 20.5.2003, str. 36).

Končno, podpora bo na voljo tudi za *infrastrukturo, povezano z razvojem in prilagoditvijo kmetijstva* ter gozdarstva, za kritje dejavnosti, ki so povezane z dostopom do kmetijskih in gozdnih zemljišč, komasacijo in izboljšanjem zemljišč, z oskrbo z energijo in upravljanjem z vodnimi viri.

• **Kakovost**

Pri kakovosti živil sta dva ukrepa: spodbujevalna plačila za kmete ter dejavnosti informiranja in promocijske dejavnosti.

Spodbujevalna plačila bodo na voljo kmetom, ki prostovoljno sodelujejo v shemah EU ali nacionalnih shemah, namenjenih izboljšanju kakovosti kmetijskih proizvodov in proizvodnih postopkov, ter ki dajejo zagotovila potrošnikom o teh zadevah. Pogoje za podporo izpolnjujejo naslednje sheme kakovosti EU:

- zaščita geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila⁹,
- certifikati o posebnih lastnostih za kmetijske proizvode in živila¹⁰,
- ekološka pridelava kmetijskih proizvodov in njihovo označevanje¹¹,
- kakovostno vino, pridelano na določenem pridelovalnem območju¹².

Razen tega lahko države članice ponudijo pomoč za druge nacionalne sheme kakovosti živil, priznane v njihovih programih, če izpolnjujejo sklop meril EU. Sodelujoči kmeti lahko prejemajo letna plačila največ pet let in največ 3 000 EUR na kmetijsko gospodarstvo na leto.

Drugič, podpora bo mogoča tudi za skupine proizvajalcev za dejavnosti, namenjene obveščanju potrošnikov o proizvodih, proizvedenih na podlagi shem kakovosti v skladu s prvimi ukrepi zgoraj, in promoviranju teh proizvodov, in sicer do 70 % upravičenih stroškov projekta.

Ukrep v zvezi z *izpolnjevanjem standardov* bo na voljo za odobritevčasne in postopoma padajoče (tj. se sčasoma zmanjšuje) podpore za pomoč kmetov, da se prilagodijo uvedbi zahtevnih standardov EU, ki še niso vključeni v nacionalno zakonodajo, v zvezi z okoljem, javnim varstvom, zdravstvenim varstvom živali in rastlin, dobrim počutjem živali in varnostjo pri delu.

• **Prehodni ukrepi za nove države članice**

Podpora bo na voljo v obdobju 2007–2013 za nove države članice prek ukrepov, ki podpirajo *delno samooskrbno kmetovanje*, ter ustanavljanja in vodenja *skupin proizvajalcev*, da se zagotovi nemoten prehod za te države, ki rešujejo svoje posebne izzive.

3.2 Ukrepi iz osi 2 (Izboljšanje okolja in podeželja)

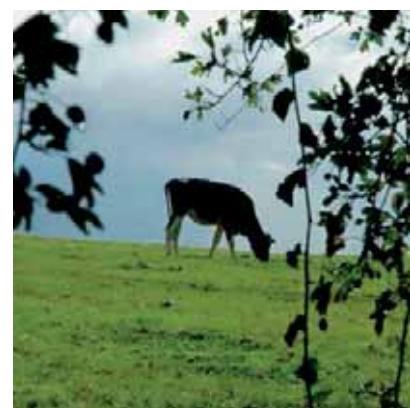
Plačila iz osi 2 so namenjena zagotavljanju izvajanja okoljskih storitev s kmetijsko-okoljskimi ukrepi na podeželskih območjih in ohranjanju upravljanja zemljišč (vključno na območjih s fizičnimi in naravnimi ovirami). Te dejavnosti prispevajo k trajnostnemu razvoju podeželja s spodbujanjem glavnih akterjev (kmetov, gozdarjev), da nadaljujejo upravljanje zemljišč, da se ohranita in izboljšata naravni prostor in pokrajina. To pomeni varovanje in izboljšanje okoljskih virov ter zagotavljanje trajnostne rabe gozdnih virov. Takšni ukrepi pomagajo tudi preprečevati opuščanje kmetijske rabe zemljišč s plačevanjem nadomestil za naravne ovire ali ovire, ki so posledica okoljskih omejitev. Sofinancirane dejavnosti morajo biti jasno usmerjene k

⁹ Uredba Sveta (ES) št. 510/2006, UL L 93, 31.3.2006, str. 12.

¹⁰ Uredba Sveta (ES) 509/2006, UL L 92, 31.3.2006, str. 1.

¹¹ Uredba Sveta (ES) 2092/1991, UL L 198, 22.7.1991, str. 1.

¹² Uredba Sveta (ES) 1493/1999, UL L 197, 1.5.2004, str. 1

prednostnim nalogam EU, kot so boj proti podnebnim spremembam, povečanje biotske raznovrstnosti in kakovosti vode ali zmanjšanje tveganja ali vpliva naravnih nesreč.

Splošen pogoj za ukrepe iz osi 2 (na ravni upravičencev) bo spoštovanje ustreznih obveznih zahtev EU in obveznih nacionalnih zahtev (navzkrižna skladnost). Če te zahteve niso izpolnjene, se lahko plačila v okviru nekaterih ukrepov osi 2 zmanjšajo ali odpravijo.

Ukrepi so v naslednjih skupinah iz osi 2:

• Trajnostna raba kmetijskih zemljišč

Kmeti imajo bistveno vlogo pri zagotavljanju okoljskih storitev, zato se lahko plačila dodelijo kmetom, ki prostovoljno prevzamejo *kmetijsko-okoljske obveznosti* za najmanj pet let. Daljša obdobja se lahko določijo za nekatere vrste obveznosti, odvisno od njihovih okoljskih vplivov. Plačila so letna in so izračunana v skladu z izgubo dohodka in dodatnimi stroški, ki so posledica prevzetih obveznosti, vključno s stroški omogočanja izvajanja transakcije. Kmetijsko-okoljski ukrepi so edini obvezni ukrepi, ki se vključijo v programe razvoja podeželja. To prikazuje politično prednost, pripisano ukrepu. Na voljo je tudi *podpora za neproizvodne naložbe*, povezane z doseganjem teh kmetijsko-okoljskih obveznosti.

Za nadomestilo stroškov, ki so jih imeli kmeti, in zaradi izpada dohodka, ki je posledica pomanjkljivosti zadevnih območij in je povezan z izvajanjem omrežja *Natura 2000*¹³ ter izvajanjem okvirne direktive o vodi¹⁴, je uredba uvedla možnost dodelitve letnih *plačil*.

Sedanji dogovori za *območja z omejenimi možnostmi* bodo veljali do 1. januarja 2010, ko bo v skladu z aktom Sveta ponovno opredeljena razmejitev „vmesnih območij“. Sedanja razmejitev vmesnih območij temelji delno na zastarelih socialno-ekonomskih podatkih. Nova razmejitev bo temeljila na revidiranem sklopu meril, kot sta proizvodna sposobnost tal in podnebne razmere, ter na pomenu dejavnosti ekstenzivnega kmetovanja pri upravljanju zemljišč. Za gorska območja in območja s posebnimi ovrami se bodo sedanja merila uporabljala še naprej.

Izplačila za dobro počutje živali bodo na voljo tudi za kmete, ki prostovoljno prevzamejo obveznosti v zvezi z dobrim počutjem živali, ki presegajo zadevne obvezne standarde.

• Trajnostna raba gozdnih zemljišč

Gozdarstvo je sestavni del razvoja podeželja in podpora trajnostne rabe zemljišč mora zajemati trajnostno upravljanje gozdov in njihovo večnamensko vlogo. Gozdovi ustvarjajo številne koristi: zagotavljajo surovine za obnovljive in okolju prijazne proizvode ter imajo pomembno vlogo pri ekonomski blaginji, biološki raznolikosti, globalnem ogljikovem ciklu, vodnem ravnotežju, nadzoru erozije in pri preprečevanju naravnih nesreč, razen tega pa zagotavljajo storitve socialnega skrbstva in rekreacijske storitve.

V tem okviru bo podpora na voljo za *prvo pogozdovanje kmetijskih površin*, *prvo vzpostavitev kmetijsko-gozdarskih sistemov* na kmetijskih zemljiščih, *prvo pogozdovanje nekmetijskih površin*, *plačila iz Natura 2000* zasebnim lastnikom gozdov za povračilo stroškov in izpada dohodka, nastalih zaradi izvajanja omrežja *Natura 2000*, *gozdno okoljska plačila*, *dejavnosti obnavljanja proizvodnega potenciala gozdov in preventivnih ukrepov* ter *neproizvodne naložbe*, povezane z gozdno-okoljskimi plačili.

¹³ Direktivi Sveta 79/409/EGS, UL L 103, 25.4.1979, str. 1, in 92/43/EGS, UL L 206, 22.7.1992, str. 7.

¹⁴ Direktiva Sveta 2000/60/ES, UL L 327, 22.12.2000, str. 1.

3.3 Ukrepi iz osi 3 (Kakovost življenja na podeželskih območjih in diverzifikacija podeželskega gospodarstva)

Osrednji cilj osi 3 je „vitalni podeželski prostor“ ter pomagati ohranjati in izboljšati socialni in gospodarski sistem, zlasti na bolj oddaljenih podeželskih območjih, na katerih število prebivalstva upada. Naložbe v širše podeželsko gospodarstvo in podeželske skupnosti so ključne za izboljšanje kakovosti življenja na podeželskih območjih prek boljšega dostopa do osnovnih storitev in infrastrukture ter boljšega okolja.

Da bi podeželska območja postala privlačnejša, je treba tudi spodbujati trajnostno rast in ustvarjati nove možnosti zaposlovanja, zlasti za mlade in ženske, ter olajšati dostop do najnovejših informacij in komunikacijskih tehnologij. Diverzifikacija kmetijskih dejavnosti v smeri nekmetskih dejavnosti, pomoč stranskih dejavnosti in krepitev povezav med kmetijskim in gozdarskim sektorjem ter drugimi sektorji podeželskega gospodarstva imajo pri tem pomembno vlogo.

V osi 3 so tri skupine ukrepov:

• Diverzifikacija podeželskega gospodarstva

V tej skupini bodo na voljo trije ukrepi: *diverzifikacija v nekmetske dejavnosti*, ki bo na voljo članu kmetijskega gospodinjstva, *podpora ustanavljanju in razvoju podjetja*, ki bo na voljo le mikropodjetjem, in *spodbujanje turističnih dejavnosti* (podpora bo namenjena mali infrastrukturi, rekreacijski infrastrukturi ter razvoju in/ali trženju turističnih storitev v zvezi s podeželskim turizmom).

• Izboljšanje kakovosti življenja na podeželskih območjih

V tej skupini sta na voljo dva ukrepa: podpora za vzpostavljane *osnovnih storitev za gospodarstvo in podeželsko prebivalstvo* (vključno s kulturnimi dejavnostmi in dejavnostmi za prosti čas) v zvezi z vasjo ali skupino vasi in ustrezne male infrastrukture ter *ohranjanje in izboljševanje dediščine podeželja*.

• Usposabljanje, pridobivanje strokovnih znanj in animacija

Usposabljanje in dejavnosti informiranja bodo na voljo podeželskemu prebivalstvu, da dosežejo cilja večje gospodarske diverzifikacije in izboljšanja kakovosti življenja na podeželskih območjih. Podpora bo na voljo tudi za *pridobivanje strokovnih znanj in animacijo* podeželskih območij (preučevanje območij, ukrepi za zagotavljanje informacij o območju, usposabljanje osebja, ki sodeluje pri pripravi in izvedbi lokalne razvojne strategije, ter promocija in usposabljanje vodij) in *izvajanje lokalnih razvojnih strategij* s strani javno-zasebnih partnerstev, razen lokalnih akcijskih skupin Leader.

3.4 Os Leader

Model Leader je treba nadaljevati in ga utrditi na ravni EU z vključitvijo pobude Skupnosti iz programskega obdobja 2000–2006 kot obveznega elementa v programe za razvoj podeželja, ki jih bodo izvajale države članice v obdobju 2007–2013. Vsak program bo vseboval os Leader za financiranje:

- izvajanja lokalnih razvojnih strategij lokalnih akcijskih skupin, ki temeljijo na eni ali več od treh tematskih osi,
- (nacionalnih in medregijskih) projektov sodelovanja med njimi in
- operativnih stroškov lokalnih akcijskih skupin, krepitev zmogljivosti, potrebne za pripravo lokalnih razvojnih strategij in spodbujanje ozemlja.

Os Leader

Namen pristopa Leader je pomagati akterjem na podeželju, da izboljšajo dolgoročne možnosti svojih lokalnih območij. Namenjen je spodbujanju izvajanja celostnih, visokokakovostnih in izvirnih strategij za trajnostni razvoj lokalnih območij, ki so jih pripravila in jih izvajajo široko zastavljena lokalna partnerstva, imenovana lokalne akcijske skupine.

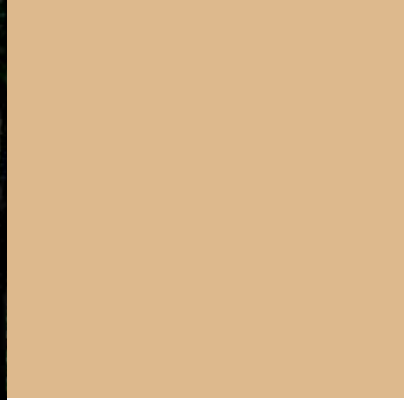
V obdobju 2007–2013 se bo izvajala že četrta generacija pobude Leader, potem ko so se izvajale pobude Leader I, Leader II in Leader +. V okviru Leader + deluje zdaj v EU-15 893 lokalnih akcijskih skupin. V EU-10 se je podoben ukrep izvajal v šestih novih državah članicah z več kot 100 predvidenimi lokalnimi akcijskimi skupinami. V EU-15 živi na ozemljih, na katerih lokalne akcijske skupine izvajajo svoje lokalne razvojne strategije, približno 52 milijonov ljudi.

V programskem obdobju 2000–2006 se je podpiralo nacionalno in medregijsko sodelovanje med lokalnimi akcijskimi skupinami, rezultat katerega je več kot tristo nacionalnih projektov in približno trikrat več medregijskih projektov sodelovanja.

Tabela 1: Politika razvoja podeželja EU 2007–2013

Določanje cilja		Strategija EU Nacionalna strategija Programi za razvoj podeželja
Os 1 competitiveness	ukrepi	<p>Človeški viri: Poklicno usposabljanje in dejavnosti informiranja Mladi kmetje Predčasna upokojitev Uporaba svetovalnih storitev Ustanavljanje služb za pomoč pri upravljanju kmetij, s. za zagotavljanje nadomeščanja na kmetijah ter kmetij. in gozdar. svetovalnih služb</p> <p>Fizični kapital: Naložbe v kmetije/gozdarstvo Predelava/trženje/sodelovanje za inovativnost Kmetijska/gozdarska infrastruktura Obnova potencialov kmetijske proizvodnje</p> <p>Kakovost kmetijske proizvodnje in proizvodov: Začasna podpora za izpolnjevanje standardov Shema za spodbujanje kakovosti živil Promoviranje kakovosti živil</p>
		<p>Prehodni ukrepi: Delna samooskrba Ustanavljanje skupin proizvajalcev</p>
	delež financiranja	najmanj 10 %
	stopnja sofinanciranja EU	največ 50/75 %*
	območje uporabe	vsa podeželska območja
Os 2 upravljanje zemljišč	ukrepi	<p>Trajnostna raba kmetijskih zemljišč: Gorska območja z omejenimi možnostmi Druga območja z ovirami Kmetijska območja Natura 2000 Kmetijsko okolje/dobro počutje živali (obvezno) Podpora za neproizvodne naložbe</p> <p>Trajnostna raba gozdnih zemljišč: Pogozdovanje (kmetijske/hekmetijske površine) Gozdno kmetijstvo Gozdna območja Natura 2000 Gozdno okolje Obnova proizvodnega potenciala gozdov Podpora za neproizvodne naložbe</p>
	izhodišče (kmetijstvo)	navzkrižna skladnost
	delež financiranja	najmanj 25 %
	stopnja sofinanciranja EU	največ 55/80 %*
	območje uporabe	vsa podeželska območja
Os 3 razvoj podeželja v širšem smislu	ukrepi	<p>Kakovost življenja: Osnovne storitve za podeželsko gospodarstvo in prebivalstvo (vzpostavlanje in infrastruktura) Obnova in razvoj vasi Varstvo in ohranjanje dediščine podeželja</p> <p>Gospodarska diverzifikacija: Diverzifikacija v nekmetijske dejavnosti Podpora za mikropodjetja Spodbujanje turističnih dejavnosti</p> <p>Usposabljanje, pridobivanje strokovnih znanj in animacija: Usposabljanje in informiranje Pridobivanje strokovnih znanj, animacija in izvajanje</p>
	delež financiranja	najmanj 10 %
	stopnja sofinanciranja EU	največ 50/75 %*
	območje uporabe	vsa podeželska območja
Os Leader	izvajanje	Pristop Leader za izbrana ozemlja na področju uporabe 3 tematskih osi
	delež financiranja	najmanj 5 % (2.5 % v novih državah članicah)
	stopnja sofinanciranja EU	največ 55/80 %*
	območje uporabe	vsa podeželska območja, izbrana ozemlja

*The first co-financing rate refers to all regions except Convergence regions, the second co-financing rate is applied in the Convergence regions

4. Uresničevanje politike

4.1 Spremljanje in vrednotenje

V programskem obdobju 2007–2013 so cilji za to področje politike EU natančneje opredeljeni na ravni EU in na ravni držav članic (v nacionalnih strateških načrtih in programih za razvoj podeželja). Za boljšo presojo, koliko se ti cilji uresničujejo, ter za vrednotenje uspešnosti in učinkovitosti uresničevanja politike ter dela proračuna EU, porabljenega za razvoj podeželja, se bo okrepilo spremljanje in vrednotenje programov za razvoj podeželja. Za podporo tega cilja so Komisija in države članice razvile skupni sistem spremljanja in vrednotenja, se o njem dogovorile in ga vzpostavile.

4.2 Mreže EU in držav članic za razvoj podeželja

Mreža za razvoj podeželja bo vzpostavljena na nacionalni ravni in na ravni EU za podporo vseh vidikov izvajanja, vrednotenja in izmenjave najboljših praks.

Vsaka država članica bo vzpostavila **nacionalno podeželsko mrežo**, ki združuje organizacije in upravne organe, ki sodelujejo pri razvoju podeželja. Te nacionalne mreže bodo:

- ugotavljale in analizirale najboljše prakse pri razvoju podeželja, zagotavljale informacije o njih ter organizirale izmenjavo izkušenj in znanja;
- pripravljale programe usposabljanja za lokalne akcijske skupine v postopku oblikovanja ter ponujale tehnično pomoč za medregijsko in nadnacionalno sodelovanje med lokalnimi akcijskimi skupinami.

Evropska mreža za razvoj podeželja bo prerazporedila nacionalne mreže, organizacije in upravne organe, ki delujejo na področju razvoja podeželja na ravni Skupnosti. Cilji mreže bodo:

- zbirati, analizirati in širiti informacije o ukrepih Skupnosti za razvoj podeželja;
- na ravni Skupnosti zbirati, širiti in utrjevati najboljše prakse razvoja podeželja;
- zagotavljati informacije o razvoju podeželskih območij Skupnosti in tretjih držav;
- na ravni Skupnosti organizirati srečanja in seminarje za tiste, ki so dejavno vključeni v razvoj podeželja;
- vzpostaviti in upravljati strokovne mreže, da se olajša izmenjava strokovnega znanja in izkušenj ter podpira izvajanje in vrednotenje politike razvoja podeželja;
- podpirati nacionalne mreže in pobude za nadnacionalno sodelovanje.

Evropski svet se je tudi odločil, da lahko države članice po lastni presoji prenesejo največ 20 % dodatnih sredstev iz neposrednih plačil in jih dodelijo razvoju podeželja.

5. Finančna podpora EU za razvoj podeželja

Novi sklad za razvoj podeželja bo deloval po pravilih, prilagojenih večletnemu programiranju.

a) Novi finančni instrument

Uredba o financiranju skupne kmetijske politike (SKP)¹⁵ predvideva ustanovitev dveh novih skladov leta 2007, vsak pa bo financiral enega od obeh stebrov SKP:

- Evropski kmetijski jamstveni sklad (**EKJS**) – za steber 1,
- Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (**EKSRP**) – za steber 2.

Pravila financiranja EKSRP se bodo nekoliko razlikovala od pravil, ki jih ponuja EKJS. Medtem ko EKJS financira svoj del SKP na podlagi mesečnih obračunov, pa financiranje EKSRP temelji na „diferenciranih sredstvih“¹⁶ in vključuje predfinanciranje, vmesna plačila ter končna plačila.

b) Na voljo nova sredstva

Evropski svet se je na svojem zasedanju decembra 2005 dogovoril o novih finančnih perspektivah za obdobje 2007–2013. V tem okviru je bilo razvoju podeželja dodeljenih 69,75 milijarde EUR. Komisija je septembra 2006 odobrila odločbo¹⁷, ki določa skupni proračun za obdobje 2007–2013, ki je skupaj 77,66 milijarde EUR, ker vključuje obvezno modulacijo plačil iz prvega stebra (4 % leta 2007 in 5 % potem) ter prenose v zvezi z bombažem in tobakom. Odločba vključuje razdelitev proračunskih sredstev po letu in po državi članici (glej tabelo 2). Za upoštevanje pristopa Bolgarije in Romunije se bo odločba spremenila, da bo vključevala tudi njune zadevne dodelitve.

Tabela 2: Podpora Skupnosti za razvoj podeželja po državah članicah za obdobje 2007–2013

Sedanji izdatki	Skupaj 2007–2013	od tega skupaj za konvergenčne regije
Belgija	418.610.306	40.744.223
Češka	2.815.506.354	1.635.417.906
Danska	444.660.796	0
Nemčija	8.112.517.055	3.174.037.771
Estonija	714.658.855	387.221.654
Grčija	3.707.304.424	1.905.697.195
Španija	7.213.917.799	3.178.127.204
Francija	6.441.965.109	568.263.981
Irska	2.339.914.590	0
Italija	8.292.009.883	3.341.091.825
Ciper	162.523.574	0
Latvija	1.041.113.504	327.682.815
Litva	1.743.360.093	679.189.192
Luksemburg	90.037.826	0
Madžarska	3.805.843.392	2.496.094.593
Malta	76.633.355	18.077.067
Nizozemska	486.521.167	0
Avstrija	3.911.469.992	31.938.190
Poljska	13.230.038.156	6.997.976.121
Portugalska	3.929.325.028	2.180.735.857
Slovenija	900.266.729	287.815.759
Slovaška	1.969.418.078	1.106.011.592
Finska	2.079.932.907	0
Švedska	1.825.647.954	0
Z. kraljestvo	1.909.574.420	188.337.515
	77.662.771.346	28.544.460.460

¹⁵ Uredba Sveta (ES) št. 1290/2005 z dne 21. junija 2005 o financiranju skupne kmetijske politike. UL L 209, 11.8.2005.

¹⁶ V skladu z odobritvijo za prevzem proračunske obveznosti, vneseno leta N, se plačila lahko izvajajo do konca leta N+2. Izplačila, ki ne izčrpajo obveznosti, samodejno zapadejo, potem ko poteče leto N+2

¹⁷ Odločba Komisije z dne 12. septembra 2006 o določitvi letne razdelitve zneska podpore Skupnosti za razvoj podeželja po državah članicah za obdobje od 1. januarja 2007 do 31. decembra 2013. UL L 261, 22.9.2006, str. 32.

c) Finančni nadzor

Države članice bodo morale zagotoviti, da so vzpostavljene ustrezni sistemi upravljanja in nadzora v skladu z različnimi podrobnimi zahtevami, med drugim:

- jasno opredelitev nalog organov, ki izvajajo upravljanje in nadzor, ter jasno dodelitev nalog znotraj vsakega organa;
- jasno ločitev nalog med organi upravljanja in nadzora ter znotraj vsakega organa;
- zadostna sredstva za vsak organ za izvajanje nalog, ki so mu bile dodeljene;
- ureditev za učinkovit notranji nadzor;
- učinkovit sistem poročanja in spremljanja;
- ureditev za revizijo delovanja sistema in postopke za zagotavljanje revizijske sledi;
- zanesljiv računovodski sistem, sistem spremljanja in sistem poročanja.

V skladu z novim pristopom lahko Komisija zmanjša ali prekliče plačila za oba sklada in potrditev obračunov, instrumenti o potrditvi skladnosti obračuna pa se uporabljajo za preverjanje zneskov, ki so jih porabile države članice.

Vodje plačilnih agencij bodo predložili obračune, ki zajemajo vse zahteve za povračila med letom. Temu bo priložena izjava o zanesljivosti. Obračuni in izjava o zanesljivosti bodo na ravni države članice izražali izjavo o zanesljivosti generalnega direktorja Generalnega direktorata Komisije za kmetijstvo in razvoj podeželja.

Letnim obračunom bosta priložena revizijsko mnenje in poročilo neodvisne revizijske službe. Ta revizijska služba bo delovala v skladu z mednarodnimi računovodskimi standardi in pravili, ki jih določi Komisija.

Ti elementi bodo poenostavili finančno upravljanje SKP, saj bodo z njimi zadevne vloge in odgovornost Komisije ter držav članic postale jasnejše in preglednejše.

d) Sofinanciranje

Stopnje sofinanciranja EU bi bile na ravni osi, najnižja bi bila 20 % in najvišja 50 % (75 % v konvergenčnih regijah¹⁸). Za os 2 in os Leader bi bila najvišja stopnja 55 % (80 % v konvergenčnih regijah), kar izraža prednost, ki jo je EU pripisala tema osema. Za najbolj oddaljene regije in Egejske otoke se lahko najvišja stopnja sofinanciranja poviša na 85 %.

6. Uporabni viri informacij

Generalni direktorat Evropske komisije za kmetijstvo:

razvoj podeželja

http://ec.europa.eu/comm/agriculture/rur/index_en.htm.

Leader +

<http://ec.europa.eu/comm/agriculture/rur/leaderplus/index.htm>

¹⁸ Države članice in regije, katerih BDP na prebivalca je manjši od 75 % povprečja EU..

Priloga

Uredba Sveta (ES) št. 1698/2005

Zneski in stopnje podpore

Predmet	Znesek v EUR ali stopnja	
Pomoč mladim prevzemnikom kmetij (*)	55 000	
Zgodnje upokojevanje	18 000 180 000 4 000 40 000	na prenosnika na leto celoten znesek na prenosnika na delavca na leto celoten znesek na delavca
Svetovalne storitve	80 % 1 500	upravičenih stroškov na svetovalno storitev najvišji upravičeni znesek
Intenzivnost pomoči za posodabljanje kmetijskih gospodarstev	60 % 50 % 50 %	zneska upravičene naložbe mladih kmetov na območjih iz člena 36(a) (i), (ii) in (iii) zneska upravičene naložbe drugih kmetov na območjih iz člena 36(a) (i), (ii) in (iii) zneska upravičene naložbe mladih kmetov na drugih območjih
	40 % 75 % 75 %	zneska upravičene naložbe drugih kmetov na drugih območjih zneska upravičene naložbe v najbolj oddaljenih regijah in na manjših egejskih otokih v smislu Uredbe (EGS) št. 2019/93 zneska upravičene naložbe v državah članicah, ki so k Skupnosti pristopile 1. maja 2004, za izvajanje Direktive Sveta 91/676/ EGS (1) v obdobju največ štiri let od dneva pristopa v skladu s členoma 3 (2) in 5(1) te direktive
Intenzivnost pomoči za izboljšanje gospodarske vrednosti gozdov	60 % (**) 50 % 85 % (**)	zneska upravičene naložbe na območjih iz člena 36(a)(i), (ii) in (iii) zneska upravičene naložbe na drugih območjih zneska upravičene naložbe v najbolj oddaljenih regijah
Intenzivnost pomoči za dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom	50 % 40 % 75 % 65 %	zneska upravičene naložbe na območjih v okviru konvergenčnega cilja zneska upravičene naložbe v drugih regijah zneska upravičene naložbe v najbolj oddaljenih regijah zneska upravičene naložbe v manjših Egejskih otokih v smislu Uredbe (EGS) št. 2019
Najvišji znesek podpore za izpolnjevanje standardov	10 000	na gospodarstvo
Najvišji znesek podpore za sodelovanje v shemah kakovosti hrane	3 000	na gospodarstvo
Intenzivnost pomoči za dejavnosti informiranja in pospeševanja prodaje	70 %	upravičenih stroškov dejavnosti
Najvišji znesek za delno samooskrbna kmetijska gospodarstva	1 500	na kmetijsko gospodarstvo na leto

Predmet	Znesek v EUR ali stopnja	
Skupine proizvajalcev: zgornja meja v odstotkih tržne proizvodnje v prvih petih let po priznanju	5 %, 5 %, 4 %, 3 %, in 2 % (***)	za prvo, drugo, tretje, četrto in peto leto glede na tržno proizvodnjo do 1 000 000 EUR
vendar v vsakem od prvih petih let ne sme presegati zneska	2,5 %, 2,5 %, 2,0 %, 1,5 % in 1,5 % 100 000 100 000 80 000 60 000 50 000	za prvo leto za drugo leto za tretje leto za četrto leto za peto leto
Najnižje plačilo za omejene možnosti	25	na hektar kmetijskih zemljišč v upora
Najvišje plačilo za gorska območja	250	na hektar kmetijskih zemljišč v upora
Najvišje plačilo za območja z drugimi omejitvami	150	na hektar kmetijskih zemljišč v upora
Začetno najvišje plačilo Natura 2000 za obdobje, ki ne presega pet let	500 (****)	na hektar kmetijskih zemljišč v upora
Običajno najvišje plačilo Natura 2000	200 (****)	na hektar kmetijskih zemljišč v upora
Enoletni posevki	600 (****)	na hektar
Specializirane večletne kulture	900 (****)	na hektar
Druga raba zemljišč	450 (****)	na hektar
Lokalne pasme, ki jim grozi prenehanje reje	200 (****)	na glavo velike živine
Dobro počutje živali	500	na glavo velike živine
Najvišja letna premija za kritje izpada dohodka zaradi pogozdovanja		
– za kmete ali njihova združenja	700	na hektar
– za druge fizične osebe ali subjekte zasebnega prava	150	na hektar
– Intenzivnost pomoči za stroške zagona dejavnosti	80 % (**) 70 % 85 % (**)	upravičenih stroškov na območjih iz člena 36(a)(i), (ii) in (iii) upravičenih stroškov na drugih območjih upravičenih stroškov v najbolj oddaljenih regijah
Natura 2000 in gozdarsko-okoljska plačila		
– najnižje plačilo	40	na hektar
– najvišje plačilo	200 (****)	na hektar

(1) Direktiva Sveta 91/676/EGS z dne 12. decembra 1991 o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (UL L 375, 31.12.1991, str. 1).

(*) Pomoč za zagon dejavnosti se lahko dodeli v obliki enkratne premije do največ 40 000 EUR ali v obliki subvencije obrestne mere, katere kapitalizirana vrednost ne sme presegati 40 000 EUR. Za obe obliki pomoči skupaj pa najvišja vrednost ne sme presegati 55 000 EUR.

(**) Se ne uporablja za tropske ali subtropske gozdove v državni lasti in površine z drugim gozdnim rastjem na območjih Azorov, Madeire, Kanarskih otokov, manjših Egejskih otokov v smislu Uredbe (EGS) št. 2019/93 in francoskih čezmorskih departmajev.

(***) V primeru Malte lahko Komisija določi najnižji znesek pomoči za proizvodne sektorje, ki imajo izjemno nizek donos.

(****) Ti zneski se lahko povečajo v izjemnih primerih ob upoštevanju posebnih okoliščin, utemeljenih v programih razvoja podeželja.

Evropska komisija generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja

Besedilo te objave je samo informativno in ni pravno zavezujoče.

Podrobnejše informacije

Rue de la Loi 200, B-1049 Bruselj
Belgija

Telefón

Direktna linija (+32)229563 63
Telefonska centrala (+32)22991111

Fax

(+32)22991761

Internet

http://ec.europa.eu/agriculture/index_sl.htm

ISBN 92-79-03704-8

9 789279 037047